

Platforma
Dialogu

konsultujemy.gdynia.pl

Dwujęzyczne tablice „Gdynia / Gdiniô”

Raport z konsultacji społecznych w sprawie
wprowadzenie dwujęzycznych,
tj. polsko-kaszubskich, tablic z nazwą
miejscowości Gdynia

Spis treści

- 1. Wprowadzenie**
- 2. Przebieg konsultacji**
- 3. O co zapytaliśmy?**
- 4. Wyniki konsultacji**
- 5. Decyzja**
- 6. Załączniki**

Wprowadzenie

Miasto Gdynia zorganizowało **konsultacje społeczne dotyczące propozycji wprowadzenia dwujęzycznych tablic z nazwą miejscowości – w języku polskim i kaszubskim – obejmujących dodatkowe oznaczenie „Gdiniô”**.

Działanie to zostało formalnie zainicjowane Zarządzeniem nr 2610.26.IX.L Prezydenta Miasta Gdyni z dnia 21 kwietnia 2026 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących tablic dwujęzycznych.

Inicjatywa wpisuje się w szersze działania związane z obchodami 100-lecia Gdyni oraz podkreślaniem jej tożsamości regionalnej i kulturowej.

✖ Przeprowadzenie konsultacji wynikało również z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności **ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym**. Zgodnie z tymi regulacjami w gminach niespełniających określonego progu udziału mieszkańców posługujących się językiem regionalnym wprowadzenie dodatkowej nazwy wymaga uprzedniego zasięgnięcia opinii mieszkańców.

Przebieg konsultacji

Celem konsultacji było poznanie opinii mieszkańców i mieszkanek Gdyni w zakresie proponowanej zmiany oraz zebranie uwag i sugestii dotyczących znaczenia kaszubskiego dziedzictwa kulturowego dla miasta.

Konsultacje zostały przeprowadzone w terminie **od 20 maja do 10 czerwca 2026 r.**

Konsultacje miały charakter **ogólnomiejski** i skierowane były **do mieszkańców Gdyni.**

Mieszkańcy mogli wziąć udział w konsultacjach poprzez:

- **formularz online** dostępny na Gdynńskiej Platformie Dialogu,

- **formularz papierowy** dostępny w siedzibie Laboratorium Innowacji Społecznych.

O co zapytaliśmy?

Główne pytanie:

Czy popiera Pan/Pani umieszczenie na tablicach z nazwą miejscowości Gdynia dodatkowej nazwy miasta w języku kaszubskim („Gdiniô”)?

Możliwe odpowiedzi:

- Tak
- Nie
- Nie mam zdania

Pytania uzupełniające:

- Pytanie otwarte umożliwiające zgłoszenie uwag i sugestii.
- Status respondenta (mieszkaniec Gdyni / osoba spoza Gdyni).

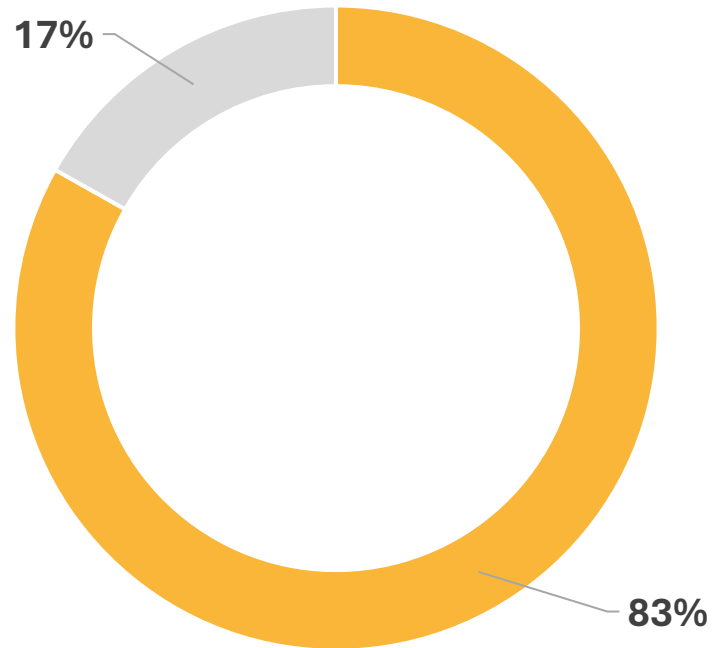

Wyniki konsultacji społecznych

Prezentowana część raportu zawiera analizę wyników konsultacji, w tym frekwencję, poziom poparcia oraz argumenty zgłaszane przez uczestników.

Kto wziął udział ?

■ Osoby mieszkające w Gdyni ■ Osoby niemieszkające w Gdyni

W konsultacjach zebrano 1218 ankiet, z czego **1013 ważnych głosów oddali mieszkańcy Gdyni.**

Udział wzięły również osoby spoza miasta (205 ankiet), jednak główną podstawą analizy były opinie mieszkańców.

Dlaczego kluczowe są głosy mieszkańców?

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym, dodatkowe nazwy miejscowości mogą być wprowadzone wyłącznie na obszarze danej gminy, co oznacza, że **skutki wprowadzenia dwujęzycznych tablic dotyczą bezpośrednio jej mieszkańców.**

W związku z tym decydujące znaczenie **w ocenie wyników konsultacji mają głosy mieszkańców Gdyni**, którzy tworzą wspólnotę samorządową i są bezpośrednimi adresatami wprowadzanej zmiany.

Jak zdecydowali mieszkańcy?

Czy popiera Pan/Pani umieszczenie na tablicach z nazwą miejscowości Gdynia dodatkowej nazwy miasta w języku kaszubskim („Gdiniô”)?

Głos osób mieszkających w Gdyni:

TAK: 70,1% (710 głosów)

NIE: 29,0% (294 głosy)

NIE MAM ZDANIA: 0,9% (9 głosów)

Wśród mieszkańców Gdyni (N=1013) zdecydowana większość poparła projekt: 70,1% badanych opowiedziało się „za”, 29,0% było przeciwnych, a 0,9% nie miało zdania.

Wyniki konsultacji wskazują na silne poparcie społeczne dla wprowadzenia kaszubskiego nazewnictwa na tablicach wjazdowych.

Jakie były argumenty „ZA”

Powody poparcia:

- **Uznanie korzeni historycznych:** Gdynianie podkreślali, że miasto wyrosło z rdzennie kaszubskiej wsi rybackiej. Tablice są traktowane jako wyraz szacunku dla przodków i pierwszych rodów zamieszkujących te ziemie.
- **Ochrona dziedzictwa:** Język kaszubski to jedyny oficjalny język regionalny w Polsce. Respondenci uważają, że jego ekspozycja wzmacnia lokalną tożsamość i ratuje kulturę przed zapomnieniem.
- **Walory promocyjne i edukacyjne:** Oznakowanie podniesie atrakcyjność turystyczną miasta na tle sąsiednich gmin. Pomoże również zakorzenić tożsamość regionalną u młodego pokolenia gdynian.
- **Postulaty rozszerzenia projektu:** Pojawiły się głosy wnioskujące o wprowadzenie dwujęzyczności na tablicach dzielnicowych (np. Wiôldzi Kack, Chiloniô), nazwach ulic w centrum oraz w komunikatach komunikacji miejskiej.

Głos mieszkańców „ZA”

Kwestie tożsamościowe, historyczne i kulturowe

” *Gdynia powstała na ziemi kaszubskiej i od początku swojego rozwoju była związana z mieszkańcami Kaszub, którzy współtworzyli historię miasta. Umieszczenie na tablicach nazwy „Gdiniô” będzie symbolicznym podkreśleniem tych korzeni oraz wyrazem uznania dla języka kaszubskiego, jedyne go języka regionalnego w Polsce (...) **Jest to niewielka zmiana o dużym znaczeniu kulturowym i historycznym.***

Proponuję zastosowanie nazwy Gdyni, która po raz pierwszy została napisana w XIX w. przez Florianą Ceynowę, w dziele „Skôrb Kaszébsko-Słovjinskjé mòvé – Gdinjô”.

*Gdynia leży na Kaszubach, **wyrosła z kaszubskiej wsi nadmorskiej i obejmuje obecnie także kilka innych kaszubskich miejscowości (dziś dzielnice).** Kaszubszczyzna jest trwałym elementem lokalnej tożsamości.*

Cieszę się, że Gdynia chce i będzie nawiązywać do swojej kaszubskiej historii.

***Najwyższy czas.** Gdynia to bardzo kaszubskie miasto. Siłą napędową byli Kaszubi. Pierwsze urzędy morskie i etapy emigracyjne przeniesione z kaszubskich miejscowości (Wejrówa). Dawne rody, które rządziły Gdynią to Kaszubi (Skwiercze), a wójt Radke był Kaszubą z krwi i kości. Przykładów na związek z kaszubski są tysiące.*

”

Głos mieszkańców „ZA”

Kwestie tożsamościowe, historyczne i kulturowe

„ **Babcia była Kaszubką i mój tata też.** Mieszkali w Demptowie, później Chyloni. Sam mieszkam w Gdyni i tu się urodziłem w 1975 r. **Uważam, że ważna jest nasza tożsamość i tradycja.**

Jestem Kaszubką, mówię po kaszubsku i jako mieszkanka Wielkiego Kacka bardzo zależy mi na podkreśleniu kaszubskości naszego terenu poprzez tablice kaszubskie.

Jestem mieszkanką Gdyni i Kaszubką. Uważam, że takie rozwiązanie ma istotne znaczenie symboliczne, ponieważ podkreśla historyczne i kulturowe związki Gdyni z Kaszubami oraz przypomina o wielowiekowej obecności społeczności kaszubskiej na tych terenach (...) **Nie zastępują one języka polskiego, lecz wzbogacają przestrzeń publiczną, pomagają zachować dziedzictwo regionalne oraz budują świadomość mieszkańców i odwiedzających na temat lokalnej tożsamości.**

Jestem Kaszubem z Gdyni (urodzonym i mieszkającym na Wzgórzu) i jest to dla mnie ważne, żeby godnie reprezentować rejon, kulturę i pochodzenie naszego miasta.

Uważam, że Gdynia jest nierozzerwalna kulturowo i historycznie z Kaszubami. Od pomnika Antoniego Abrahama po klub Arki Gdynia. Byłbym jeszcze bardziej dumny z mojego miasta, jeśliby zostało ozdobione tablicami w moim ojczystym języku.

”

Głos mieszkańców „ZA”

Kwestie tożsamościowe, historyczne i kulturowe

” *Jako student etnologii, całkowicie popieram wprowadzenie tablic dwujęzycznych. Rozmawiając z ludnością kaszubską, której kultura latami była (i wciąż bywa) szykanowana ze strony dużych społeczności narodowych, dochodzę do wniosku, że **wprowadzenie tablic byłoby znaczącym posunięciem w stronę zauważenia i docenienia powyższej kultury przez miasto, które mimo tego, że wzrastało rękoma budowniczych z całego kraju, w swojej genezie było i wciąż pozostaje terenem na wskroś kaszubskim.***

To bardzo cenna inicjatywa.** Kiedy w 1920 roku Kaszuby po niespełna 150 latach niewoli pruskiej wróciły do macierzy dzięki m.in. wsparciu lokalnych działaczy kaszubskich, jak np. Antoni Abraham, Tomasz Rogala, a Polska odzyskała dostęp do morza - Gdynia i okoliczne wioski były na wskroś kaszubskie z niewielkim odsetkami osadników z Niemiec. Po decyzji o budowie portu w Gdyni pierwsi osadnicy z innych regionów Polski bardzo szybko (ca. 6 miesięcy) byli w stanie nauczyć się języka kaszubskiego. Następnie w wyniku niezwykle dynamicznego rozwoju miasta dominującym na terenie Gdyni stał się język polski. Trzeba też wspomnieć, że władze sanacyjne nie były zbyt przychylne regionalnemu językowi kaszubskiemu, a po drugiej wojnie światowej nastąpił jeszcze trudniejszy okres mrocznych prześladowań ze strony nowej "władzy socjalistycznej" (...) - **nawet jeśli obecnie społeczność autochtoniczna jest na terenie Gdyni w mniejszościowa, związku z powyższym popieram wprowadzenie tablic Gdiniô. ”

Jakie były argumenty „PRZECIW”

Obawy i zastrzeżenia:

- **Mit założycielski modernizmu:** Oponenci wskazywali, że współczesna Gdynia to przede wszystkim ogólnopolski, modernistyczny projekt II RP budowany rękami przybyszów z całego kraju. Zdaniem tej grupy tablice nieustannie zawężają tożsamość miasta do jednego korzenia etnicznego.
- **Uzasadnienie demograficzne:** Przeciwnicy argumentowali, że osoby deklarujące pochodzenie kaszubskie są w mniejszości (ok. 15% populacji), a sam język nie funkcjonuje w codziennym życiu miejskim.
- **Priorytety finansowe i bezpieczeństwo:** Wskazywano na wysokie koszty logistyczne w obliczu zadłużenia miasta. Gdynianie woleliby przeznaczyć te środki na łatanie dziurawych dróg, usprawnienie komunikacji czy edukację. Dodatkowo podnoszono kwestię rozpraszania kierowców przez nadmiar informacji na znakach.

Głos mieszkańców „PRZECIW”

Tożsamość modernizmu, mit założycielski i ogólnopolski charakter Gdyni

”

*Doceniam znaczenie dziedzictwa kaszubskiego dla historii Pomorza oraz fakt, że Gdynia ma niewątpliwie kaszubskie korzenie i związki z kulturą kaszubską. **Uważam jednak, że w przypadku Gdyni należy zachować właściwe proporcje historyczne i społeczne.** (...) W mojej ocenie wprowadzanie dwujęzycznych **tablic mogłoby sugerować, że kaszubska tożsamość jest dominującym elementem współczesnej tożsamości miasta**, co nie odpowiada w pełni ani historii rozwoju Gdyni, ani obecnej strukturze społecznej jej mieszkańców.*

***Gdynia to moje miasto rodzinne, a dziadkowie przybyli z Warszawy i Wilna. Uważam, że Gdynia jest symbolem ogólnopolskim i takim pozostać powinna.** Po co na siłę to zmieniać? Przecież nic na ma w polskości złego? Wręcz przeciwnie – Kaszubi to polscy patrioci. Byłoby mi przykro, że różnorodność mieszkańców od czterech pokoleń przybywających z CAŁEJ Polski miałaby zostać ograniczona do jednego tylko "korzenia". Proszę wziąć to sobie do serca i nie dzielić mieszkańców. Potrzeba nam jedności, a nie podziałów.*

Dzisiejsza Gdynia ma charakter wielokulturowy i miejski, a język kaszubski nie funkcjonuje tu powszechnie w przestrzeni publicznej ani w codziennym życiu większości mieszkańców. Szacunek dla historii Kaszub można okazywać inaczej — przez edukację, kulturę, wydarzenia czy ochronę dziedzictwa — bez zmieniania oficjalnego oznakowania miasta.

”

Głos mieszkańców „PRZECIW”

Tożsamość modernizmu, mit założycielski i ogólnopolski charakter Gdyni

” *Sama idea miasta była oparta na napływowych Polakach, którzy w tym mieście stworzyli swoją ojczyznę, miejsce życia – marzeń i przyszłości. Gdynia nie jest kaszubskim miastem, ale miejscem uniwersalnym, bez niepotrzebnych podziałów.*

Nie ma wątpliwości, że Gdynia jako miasto powstała na ziemiach zamieszkiwanych przez Kaszubów, jednak to obywatele z różnych regionów Polski budowali i budują Gdynię. Biorąc tylko to pod uwagę tych regionalizmów, gwar, języków powinno być więcej, by uszanować wszystkich, dzięki którym mamy TAKĄ Gdynię.

Gdynia została zbudowana wieloma rękoma... i w pocie czoła wielu ludzi z całego Kraju. Ludzie Ci zostali zaproszeni przez władze RP do wspólnego budowania portu i miasta – WSPÓLNEGO! Bez tych ludzi nie byłoby dzisiejszej Gdyni. Dlatego nie tylko Kaszubom należy się tu uznanie, a uszanować chcecie tylko ich – dlaczego? Ilu prawdziwych Kaszubów budowało Gdynię w stosunku do pozostałych napływowych Polaków? Ilu dzisiaj Kaszubów mieszka w Gdyni w stosunku do pozostałych mieszkańców, którym obiecano tu swój dom? Nie przypisujcie więc Gdyni jedynie Kaszubom, to nie fair wobec pozostałej zdecydowanej większości Gdynian. Ci, którzy tu przyjechali, dali Gdyni swoje ręce do pracy i serce... i tu je zostawili. Chcecie teraz po 100 latach przekreślić ten trud o przypisać to jedynie Kaszubom!

”

Podsumowanie wyników

Przeprowadzone konsultacje społeczne cieszyły się stosunkowo dużym zainteresowaniem – zebrano łącznie 1 218 ankiet, w tym 1 013 ważnych głosów od mieszkańców Gdyni oraz 205 od osób spoza miasta. Analiza wyników wskazuje na wyraźną przewagę zwolenników proponowanego rozwiązania: 70,1% mieszkańców opowiedziało się za wprowadzeniem dwujęzycznych tablic, 29,0% było przeciw, a 0,9% nie miało jednoznacznego stanowiska. **Wynik ten świadczy o istotnym poziomie społecznej akceptacji, przy jednoczesnym istnieniu znaczącej grupy przeciwników.**

Wypowiedzi jakościowe pokazują, że poparcie dla wprowadzenia tablic wynika głównie z przesłanek tożsamościowych, historycznych i kulturowych. Zwolennicy akcentują kaszubskie korzenie Gdyni oraz potrzebę symbolicznego uhonorowania dziedzictwa regionu, w tym promocję i ochronę języka kaszubskiego. Wskazywano także na potencjał edukacyjny i turystyczny takiego rozwiązania oraz jego rolę w budowaniu lokalnej tożsamości.

Z kolei przeciwnicy podkreślają wielokulturowy i ogólnopolski charakter Gdyni, wskazując, że współczesna tożsamość miasta nie jest związana wyłącznie z jednym dziedzictwem regionalnym. Część respondentów zwracała uwagę na ograniczone użycie języka kaszubskiego w codziennym życiu, kwestionując zasadność jego szerszej obecności w przestrzeni publicznej. Wśród głównych zastrzeżeń pojawiały się również kwestie praktyczne i finansowe, w tym koszty wdrożenia oraz obawy o czytelność oznakowania.

Potencjalne kierunki wdrożenia

Uwzględniając wyniki konsultacji społecznych oraz przepisy **Ustawy z dnia 6 stycznia 2005 r. o mniejszościach narodowych i etnicznych oraz o języku regionalnym**, możliwe kierunki wdrożenia tablic dwujęzycznych przedstawiają się następująco:

- Wprowadzenie dwujęzycznych tablic wymaga uprzedniego **wpisu Gdyni do Rejestru gmin**, na których obszarze używane są nazwy w języku mniejszości.
- Wpisu dokonuje minister właściwy ds. wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych **na wniosek rady miasta**.

Kluczowym krokiem wdrożeniowym będzie zatem:

- przygotowanie projektu uchwały Rady Miasta Gdyni,
- przeprowadzenie procedury uchwałodawczej,
- złożenie formalnego wniosku do ministra.

Decyzja Prezydenta Miasta Gdyni

Po zapoznaniu się z wynikami konsultacji społecznych Prezydent Miasta Gdyni zdecydował o podjęciu działań zmierzających do wprowadzenia dwujęzycznych tablic z nazwą miejscowości „Gdynia / Gdiniô”, w tym o przygotowaniu i skierowaniu do Rady Miasta projektu uchwały umożliwiającej złożenie wniosku o wpis Gdyni do rejestru gmin, na których obszarze używane są nazwy w języku regionalnym.

Załączniki do raportu

- ✘ **Załącznik nr 1:** Formularz konsultacyjny.
- ✘ **Załącznik nr 2:** Zestawienie szczegółowych uwag i postulatów zgłoszonych przez mieszkańców i mieszkanki za pomocą formularza konsultacyjnego.

**Raport został opracowany przez
Laboratorium Innowacji Społecznych**

Kontakt: konsultacje@lis.gdynia.pl